

UPA2019/222

13/5-2019

Randi Vestergaard Evaldsen

Kalaallit Nunaanni immap naasuinik pitsaanagerusumik tunisassiornissaq anguniarlugu, kiisalu annertunerusumik pisuussutit atorluarneqarnissaat pitsaanagerusumillu periarfissiuunniarlugit apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissiatut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Jens Napätôk', Partii Naleraq)

Inatsisartunut ilaasortaq Jens Napätôk qutsavigerusuppara, apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamut siunnersuutaa pillugu. Siunnersuuteqartutuut isumaqarpunga pisariaqartoq pineqartup nunatsinni periarfissarpasuaqartup oqallisiginissaa, oqaatigissavaralu tassunga tunngatillugu Demokraatiniik isumaqaratta inatsisiliornikkut kinguussaaqqasorujussuusugut. Demokraatiniit pingaartipparput inatsisunik sinaakkutissanillu eqaatsunik pitsaasunillu pilersitsinissarput tunisassiornermut kanngitsisissusaanngitsunik aammalu inuit aallarnisaarusussusiannut isumassarsiullaqqinnerannullu killilersuinngitsunik.

Amerlanerpaanut qeqquaq tassaavoq sissamiittussaq imaluunniit imaaniittussaq, annerusumik attorneqartarani. Nunarsuarmi nunani killerni qeqquaq inuussutissartaqarluartuusoq ilisimaneqartorsuunngilaq aammalu teknologi atorlugu tunisassiornermi akussatut pingaaruteqarluartoq annerusumik ilisimaneqanngilaq. Nunatsinni qeqquarpasuaqarpugut. Sinerissami inuuvugut - tassanilu immap naasui naasarput. Qeqquussat naasupiluttut isigineqartartut takusarparput. Kangianili ukiuni tusintilikkaani qeqquaq pingaartutut isigineqartarpoq.

Assersuusiulaariarlanga. Oqareernittut qeqquaq nunarsuup kangiani pingaartutut isigineqarpoq, minnerunngitsumik qeqquussat assigiinngitsut inuit ulluinnarni nerisaannut ilaalluinnarmat aammalu kulturimut pingaaruteqartutut inissisimavoq. Qeqquussat nerisassanngorlugit imaani naatitsivinni nunarsuup ilaani tunisassiarineqartarput sualummillu tunisassiortuni Kina, Korea Japani, Filippinerit aamma Indonisia pingaarnerpaatut inissisimapput. Misissuilluarnerni aamma takusinnaavara imaata naasuinik tunisassiorneq ukiumut 40 milliarder koruunit sinnerlugit iluanaarutigineqartartoq. Qeqquarlu naleqarnerpaaq pingaaruteqarnerpaarlu aamma nunatsinni takussaavoq aammalumi nerisarillualernikuuarput tassaavorlu japanimi qeqquaq nori, sushiliornermi atorineqartartutut ilisimaneqartoq. Qeqquussamik tassannga nunarsuup sinnerani tunisassiornermi kaaviiartinneqartarput 10 milliarder koruunit.

Qeqquaq nerisarisorsuunngilarput. Uggornaraluarpoq - kisianni soorunami inuit namminneq aalajangigassaraat suut nerisarissanerlugit. Uanga nammineq isumaqarpunga nerisarilluanninnatsigu uggornartoq, qeqquussammi assigiinngitsut inuussutissartaqarput peqqinnartorujussuarnik. Ilaatigut pingaarutilinniik akoqarpoq, inuit ulluinnarni nerisassanik tulluarterujussuarnik. Aammattaaq peqqinnartorsuarnik fedtsyremik akoqarput maani amingaategilluinnarunakkatsinnik. Oqimaaqatigiissaarisumik fedtsyremik amingaateqarnitta kinguneranik inuulluataarnerup nassatai

nappaatit naliginnaalluinnarsinnaasarpur soorlumi nunatsinni taamaattoq. Assersuusiusaguma taasinnaavakka, uummatikkut ajoquteqalersarnek, pualavallaarnek, kræfti, sukkorneq aammalu tarnikkut nappaatit assigiinngitsut aamma amerliartortut. Soqutiginarua tassaavoq qeqqussap akua omega-3 fedtsyri iluaqutaasinnaamat inuulluataarnerup kinguneranik napparsimalertarnerup killilersornissaanut.

Qeqquaq eqqartungaatsiarsinnaavara - aammalu immap naasuisa pinerani nalunngilara qeqquaanaat imaani naasuunngitsut uangali qeqqussanut immikkut soqutisaqartuuvunga, nammineq ulluinnarni qeqqusat atugarigakkit. Tusatsiakkat naapertorlugit aamma qeqqussat gigtip anniaataaneranut millisaasarpur - tamannalu pissutigalugu uanga nammineq qeqqussat nerisaraakka.

Nunatsinni ineriartornissaq siuariartornissarluk kissaatigineqarpata taava inatsisit tulluussarneqartariaqarpur. Illuatungaani allanngueqqullusillu, siuartoqqusilluta tunguinerlu pitsanngorsaqqullugu nilliassanngilagut allanngortitsiumanngikkutta. Pisariaqarpoq sapiissuseqarnissarpur pisinnaanissarpullu. Taamaattumik Inatsisartunut ilaasortatulli Jens Napätök-tuut isumaqarpunga sinaakkutissanut/inatsisinullu tunngasut qissimittariaqarigut. Isumassarsiat pitsaasut unitsittassanngilagut. Silatusaarnerunngilluinnarpormi ineriartortitsiseqqusilluta nillianiannuarluta illuatungaani killilersuisaratta inatsisit naammassineqanngitsut qanganitsernikorsuillu atorlugit.

Demokraatiniit isumaqarpugut, qujanaqisoq Kalaallit Nunatta imartaani aalisagalissuummat qalerualippassuaqarmallu. Ukiorpassuarni tamakku isaatitsissutigisinnaanikuuagut aammali nalunngilarput nunarsuarmi niuerfinni allannguallannerit akigissaartitsilersinnaasartuq imaluunniit akiluttortitsilersinnaasartuq. Taamaattumik oqarpugut pisuussutit assigiinngitsut iluanaarniutigisinnaasariaqarigut. Tassani suliniutigut nutaat soorlu immami naasut aamma ilaassapput. Pinngortitap pisuussutaasa atornissaannut kusanarluinnartunik nalissaqanngitsunillu periarfissaqarpugut aammalu uagut isumarput naapertorlugu pissusissamisoorumik periarfissaqartippaatigut aalisarnerup saniatigut aningaasarsiorluarnissatsinnut. Periarfissatta atorluarnerunissaannut pikkorinnerusariaqarpugut, allatigummi iluatsitsigutta allanut sunniuteqarluartussaavoq iluatsitap nassatai ajunngitsut pissutaallutik. Tamanna siuariartormik, tunguinermik, ineriartormik atungarissaarnermillu kinguneqassaaq.

Aamma Demokraatiniit kissaatigaarpur eqqumaffiguassagippur unammillersinnaassutsitta pitsanngorsarnissaa aamma immikkoortumi tunisassiorsinnaassutsitta. Pikkorinnerusariaqarpugut aamma pikkorinnerulertariaqarpugut, sapinngikkaluarpugummi. Inatsisartunut ilaasortamut Jens Napätök-mut qujaqqippugut qulequtat pissanganaqisoq qaqqimmagu.